

Перлина Чернігівського краю

Тиха Качанівки обитель...
Перлина – скарбом у віки.

Л.Карпенко

Серед значної кількості історичних та культурних пам'яток є на Чернігівщині три чудових старовинних парки. Два з них входять до природно-заповідного фонду Міністерства охорони навколишнього середовища України як об'єкти загальнодержавного значення. Це дендропарк “Тростянець” і Сокиринський парк – пам'ятка садово-паркового мистецтва.

Качанівський історико-культурний заповідник, про який далі піде мова, опікується Міністерство культури України.

Всі три чудових парки знаходяться на невеликій відстані один від одного (10-15 км), що дуже зручно для відвідування їх багатьма численними екскурсантами та туристами, тож пропоную Вам поринути у чарівний і романтичний світ історії Качанівського парку.

Державний історико-культурний заповідник “Качанівка” був створений в 1981 році на основі палацового ансамблю і парку дворянської садиби, яка була заснована в 1770-х роках і яка на сьогодні є єдиною серед українських садиб, що збереглася в комплексі.

Качанівський ансамбль – один з найбільших, найяскравіших зразків садибної архітектури, який відповідає найкращим традиціям світового палацового-паркового мистецтва. Цей неповторний краєвид розташований на південному сході Чернігівщини в Ічнянському районі, на берегах чарівної річки Смош. Тож запрошую Вас в світ історії створення Качанівського парку.

Парк знаходиться у селі Качанівка, яке входить до Власівської сільської ради Ічнянського району. Його площа 560 га (з охоронною зоною 730 га).

Свою назву Качанівка отримала від прізвища придворного співака Федора Івановича Каченовського, який у 1742 р. придбав ці землі. Згодом він продає Качанівку своєму брату Михайлу, а у нього в 1770 році за дорученням імператриці Катерини II села Парафіївка і Качанівка були куплені для генерал-губернатора Малоросії графа Петра Олександровича Румянцева (1725-1796). За проектом російського архітектора Карла Бланка, український зодчий Максим Мосцепанов вибудував розкішний палац у романтичному стилі та спланував регулярний парк при ньому.

За перемогу над 150-тисячною турецькою армією П.О.Румянцев, який був на чолі російських військ, стає генерал-фельдмаршалом та отримує почесний додаток до прізвища – Задунайський. Похований П.О.Румянцев – Задунайський в Успенському соборі Києво-Печерської лаври.

Другий період будівництва Качанівський парк переживає у 1808-1824 роках за нових власників-українського поміщика Григорія Почеки і його друдини Параски Андріївни (за першим шлюбом Тарновської). В цей період

зводяться нові будівлі, закладається пейзажний парк, а також розширюється територія садиби.

У 1824 р. у володіння Качанівкою вступають поміщики-меценати Тарновські, які на протязі 70-ти років принесли славу цьому чарівному куточку природи, як своєрідному культурно-мистецькому осередку, який приваблював до себе кращих представників творчої інтелігенції.

У 1897 році В.В. Тарновський продає Качанівську садибу мільйонеру-цукрозаводчику Павлу Харитоненку. В цей час відбуваються великі ремонтні роботи, з'являються нові садибні будівлі, розширюється територія парку. Також садиба була електрифікована і телефонізована.

Останніми господарями садиби протягом 1914-1918 р. була старша донька П.Харитоненка Олена та її чоловік Михайло Олів. При них садиба, як і раніше процвітала. Тут розміщалися картинна галерея, бібліотека, зберігалися кращі традиції минулого.

Із Качанівською садибою пов'язані імена представників української і російської культури. У різний час тут жили і плідно працювали Тарас Шевченко, Микола Гоголь, Пантелеймон Куліш, Марко Вовчок, Михайло Глінка, Микола Максимович, Микола Костомаров, Дмитро Яворницький.

У 1918 р. садиба була націоналізована Радянською владою. З 1925 по 1933 роки в Качанівці розміщувалася дитяча комуна ім. Боровського. Надалі садибний комплекс використовувався в оздоровчо-лікувальних цілях.

Указом Президента України від 27 лютого 2001 р. Качанівському палацово-парковому ансамблю надано статус Національного. Він включений до Державного реєстру національного культурного надбання, до національної системи туристичних маршрутів "Намісто Славутича".

Запрошую всіх бажаючих відвідати цей чарівний куточок Чернігівщини, щоб помилуватися чудовим природним краєвидом і отримати неповторне задоволення від спілкування з природою.

Сергій Толкач